

CONCURSUL ȘCOLAR NAȚIONAL DE COMPETENȚĂ ȘI PERFORMANȚĂ COMPER

EDIȚIA 2013-2014 / ETAPA NAȚIONALĂ – IUNIE 2014

COMPER – COMUNICARE, CLASA a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de 120 de minute.

Citește cu atenție textele care urmează, apoi bifează răspunsul corect la întrebările propuse:

A. *Începutul istoriei ceasurilor mecanice este incert și obscur. Se bănuiește că au fost inventate de arabi și aduse în Europa de cruciați, arabii fiind mai înaintați pe plan științific în acea perioadă. În Europa, primele ceasuri au fost create de fierari și lăcătuși, fiind realizate din fier și gândite pentru perete datorită greutateașilor de care aveau nevoie pentru a funcționa. Italia a fost pionierul în acest domeniu, dar curând au apărut ateliere meșteșugărești în sudul Germaniei, în orașe precum Nuremberg, Augsburg, Cassel și Ulm, care vor deveni faimoase mai târziu. [...]*

Cele mai importante descoperiri în construirea de ceasuri au fost folosirea greutateașilor, arcurilor, pendulul, diferite mecanisme mecanice, aplicarea electricității, cristalele cu cuarț și, ulterior, atomii de rubidiu.

Până la mijlocul secolului al XVII-lea, ceasurile nu era precise; din această cauză, ele aveau rar mai mult de o limbă, care indica doar ora și erau des verificate cu ceasurile solare. Invenția care a îmbunătățit simțitor precizia ceasurilor a fost pendulul.

În 1583, Galileo Galilei, privind mișcarea de balansare a unui lampadar atârnat de un lanț lung s-a gândit că această mișcare ar putea fi o metodă de a măsura timpul. Pornind de la această idee, a încercat să realizeze un ceas cu pendul, fapt reușit mai târziu, în 1657, de un om de știință olandez, Christian Huygens. Odată cu împlinirea visului lui Galilei, ceasurile au devenit mult mai exacte și minutarul a devenit ceva comun și, la scurt timp, secundarul. Din acest moment, creatorii de ceasuri s-au putut gândi mai mult la partea de design și, în secolul al XVIII-lea, în Franța, ceasurile construite erau elegante și exotice, câteodată chiar excentrice.

(Text preluat de pe site-ul <http://www.beclockwise.ro/istoria-ceasului>)

B. *Dacă te-ai întrebat adesea cine are grijă ca Timpul să curgă exact așa cum trebuie și să nu se oprească niciodată, trebuie să-l cunoști neapărat pe Vrăjitorul Timpului. Este foarte-foarte bătrân, atât de bătrân încât nimeni nu-i știe vârsta...*

Barba îi curge în valuri din vârful turnului unde locuiește până jos, pe pământ. Vrăjitorul are grijă să întoarcă în fiecare Zi limbile ceasului uriaș din vârful turnului. Nu a greșit nici măcar o singură dată și Timpul a trecut întotdeauna la fel. Nici mai repede, nici mai încet.

De mult de tot, pe când Timpul se afla la începuturile sale și Vrăjitorul era un tânăr puternic, i-a chemat în turnul lui pe cei trei copii ai săi și a împărțit regatul între ei.

Domnului Azi i-a dăruit Prezentul, Doamna Ieri s-a ales cu Trecutul, iar cea mai mică dintre odraslele sale, Domnișoara Măine, a rămas să aibă în grijă Viitorul. Apoi i-a sărutat pe toți trei pe frunte și i-a trimis pe fiecare în regatul său, povățuindu-i să vegheze asupra Timpului, astfel încât el să curgă întotdeauna la fel. Nici prea repede, nici prea încet.

Și, de atunci și până astăzi, lucrurile au rămas la fel... [...]

Domnul Azi este un domn serios (dar nu scorțos), cu mustăcioară (dar fără barbă), îmbrăcat într-un costum fistichiu care flutură mereu în urma lui, de grăbit ce e. În fiecare Zi, atunci când te trezești, Domnul Azi este alături de tine: te însoțește la spălatul pe dinți, la micul dejun, la îmbrăcat și la grădiniță. Stă împreună cu tine la masa de prânz și trage apoi un pui de somn după-amiaza. E lângă tine când ieși în parc, se dă și el pe tobogan, în leagăn, și se plimbă cu bicicleta. Când te uiți la desenele animate de seara, Domnul Azi începe să caște, pentru că ziua lui e pe cale să se încheie. Iar când îți pui pijama, el moșăie de-a binelea. Ar pleca să se culce, dar nu prea are unde și când.

(Adina Rosetti, Cristiana Radu, *Domnișoara Poimăine și joaca de-a Timpul*)

- C. *În sticlă nu-i, în ceasul cu nisip
Ce curge lin și sec aceeași oră.
Nu-i în apus și nici în auroră
Și urma-i pe pământ nu are chip.*

*Dar îl aud târziu, la foc de sobă,
Cum pasu-i apăsător își face drum
Venind din țara umbrelor și cum
În inimă îmi bate ca-ntr-o tobă.*

*Recheamă tot ce-a fost și o să fie;
Toți anii mei cu clipa lor învie
Dintotdeauna, fără ieri și azi.*

*Simt mâna-i cum m-atinge ca o moarte –
Și în oglindă stă un alt obraz
Îngălbenind ca fila dintr-o carte.*

(Ion Pillat, *Timpul*)

I. INIȚIERE

1. Textul A prezintă date despre:
 - a. instrumente de măsurat timpul;
 - b. greutăți;
 - c. inventatori celebri;
 - d. locuri turistice.
2. După cum rezultă din textul A, primele ceasuri din Europa au fost create de:
 - a. cruciați;
 - b. fierari și lăcătuși;
 - c. germani;
 - d. Galileo Galilei.
3. După cum rezultă din textul A, două dintre cele mai importante descoperiri pentru construirea ceasurilor au fost:
 - a. lampadarele și lanțurile;
 - b. greutățile, pendulul;
 - c. minutarul și secundarul;
 - d. lampadarele și cristalele cu cuarț.
4. O structură din textul B care se referă la timp este:
 - a. această mișcare ar putea fi o metodă de a măsura timpul;
 - b. indica doar ora și erau des verificate cu ceasurile solare;
 - c. Dintotdeauna, fără ieri și azi;
 - d. Timpul a trecut întotdeauna la fel.
5. O structură din textul B care face referire la felul în care arată Vrăjitorul Timpului este:
 - a. domn serios;
 - b. este foarte-foarte bătrân;
 - c. îmbrăcat într-un costum fistichiu;
 - d. nu a greșit nici măcar o singură dată.

6. Vrăjitorul Timpului din textul **B** și-a sfătuit copiii:
- să fie puternici;
 - să-i însoțească întotdeauna pe oameni;
 - să vegheze asupra Timpului, astfel încât el să curgă întotdeauna la fel;
 - să fie serioși.
7. În textul **C**, o structură care se referă la modul în care percepe omul trecerea timpului este:
- Ce curge lin și sec aceeași oră;*
 - Recheamă tot ce-a fost și o să fie;*
 - Simt mâna-i cum m-atinge ca o moarte;*
 - Dintotdeauna, fără ieri și azi.*
8. În textul **C**, predomină cuvintele din câmpul lexical al:
- morții;
 - sentimentelor umane;
 - naturii;
 - timpului.
9. Apar atât în textul **B**, cât și în textul **C** următoarele cuvinte referitoare la timp:
- azi, a învia;*
 - seară, dintotdeauna;*
 - a încheia, azi;*
 - a curge, ieri.*
10. Sunt asociate corect structurile extrase din fragmentele date cu sursa din care provin în varianta de răspuns:
- ceasurile au devenit mult mai exacte* – textul **A**;
 - ceasurile nu erau precise* – textul **B**;
 - Nici prea repede, nici prea încet* – textul **C**;
 - Îngălbenind ca fila dintr-o carte* – textul **A**.
11. Fac parte din familia lexicală a cuvântului *ceas* toate cuvintele din varianta de răspuns:
- pendul, clepsidră, cesuleț, ceasonicar;
 - ceasornicar, cesuleț, cesuc, ceasornicărie;
 - ceasornic, ceasornicar, clepsidră, pendul;
 - cesuleț, cesușor, ceasul, ceasuri.
12. Se dă următoarea secvență din textul **B**: *un domn serios, cu mustăcioară (dar fără barbă), îmbrăcat într-un costum fistichiu care flutură mereu în urma lui, de grăbit ce e*. Numărul cuvintelor formate prin mijloace interne de îmbogățire a vocabularului este:
- trei;
 - patru;
 - cinci;
 - șase.
13. Se dă următoarea secvență din textul **A**: *din această cauză, ele aveau rar mai mult de o limbă...* Cuvântul subliniat s-a format prin:
- derivare;
 - compunere prin alăturare;
 - compunere prin subordonare;
 - conversiune.

14. Se dă următoarea secvență din textul C: *Ce curge lin și sec aceeași oră*. Cuvântul subliniat are altă valoare morfologică în varianta de răspuns:
- Ne întâlnim la aceeași destinație.
 - Fata a rămas aceeași.
 - A făcut aceeași greșeală.
 - Pentru aceeași faptă, a primit aceeași pedeapsă.
15. Un sinonim potrivit pentru cuvântul subliniat în secvența: *Începutul istoriei ceasurilor mecanice este incert și obscur*, apare în varianta de răspuns:
- întunecos;
 - necunoscut;
 - straniu;
 - ignorat.

II. CONSOLIDARE

16. Un antonim potrivit pentru sensul din text al cuvântului subliniat în secvența: *Domnul Azi este un domn serios* apare în varianta de răspuns:
- sobru;
 - grav;
 - jucăuș;
 - calm.
17. Al doilea substantiv din secvența: *Vrăjitorul era un tânăr puternic* are cazul și funcția sintactică:
- acuzativ, nume predicativ;
 - nominativ, nume predicativ;
 - acuzativ, complement;
 - nominativ, subiect.
18. Pronumele din secvența: *E lângă tine când ieși în parc* este corect analizat în varianta de răspuns:
- pronume personal, forma accentuată, pers. a II-a, nr. sing., caz acuzativ, complement;
 - pronume personal, forma neaccentuată, pers. a II-a, nr. sing., caz acuzativ, complement;
 - pronume personal, forma accentuată, pers. a II-a, gen masc., nr. sing., caz acuzativ, complement;
 - pronume personal, forma accentuată, pers. a II-a, nr. sing., caz acuzativ, nume predicativ.
19. Numeralul din secvența: *Până la mijlocul secolului al XVII-lea, ceasurile nu era precise* este:
- cardinal, simplu;
 - cardinal, compus;
 - ordinal, simplu;
 - ordinal, compus.
20. Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din seria:
- cru-ci-ați, în-tot-dea-u-na, lam-pa-dar, moar-te;
 - cru-ciați, în-tot-dea-u-na, lamp-a-dar, moar-te;
 - cru-ci-ați, în-tot-de-a-u-na, lamp-a-dar, moar-te;
 - cru-ciați, în-tot-de-a-u-na, lam-pa-dar, moar-te.

- 21.** Numărul grupurilor de sunete – diftong, triftong și hiat – din secvența: *Se bănuiește că au fost inventate de arabi și aduse în Europa de cruciați, arabii fiind mai înaintați pe plan științific în acea perioadă.* este corect indicat în varianta de răspuns:
- diftong: 5, hiat: 5;
 - diftong: 4, triftong: 1, hiat: 5;
 - diftong: 5, triftong: 1, hiat: 4;
 - diftong: 5, hiat: 4.
- 22.** Modul și timpul verbelor subliniate în următoarea secvență: *În 1583, Galileo Galilei, privind mișcarea de balansare a unui lamadar atârnat de un lanț lung s-a gândit că această mișcare ar putea fi o metodă de a măsura timpul.* sunt corect indicate în varianta de răspuns:
- indicativ, prezent, indicativ, perfect compus, indicativ, prezent;
 - gerunziu, prezent, conjunctiv, prezent, indicativ, prezent;
 - gerunziu, condițional-optativ, prezent, infinitiv;
 - gerunziu, condițional-optativ, perfect, infinitiv.
- 23.** Gradul de comparație al adjectivului din secvența: *Este foarte-foarte bătrân* este corect indicat în varianta de răspuns:
- comparativ de egalitate;
 - pozitiv;
 - superlativ relativ de superioritate;
 - superlativ absolut.

III. STANDARD

- 24.** Cuvintele subliniate în secvența: *î-a chemat în turnul lui pe cei trei copii ai săi* au, în ordine, următoarele valori morfologice:
- pronume personal, pronume posesiv, pronume demonstrativ, pronume posesiv;
 - pronume personal, pronume personal, articol demonstrativ-adjectival, adjectiv pronominal posesiv;
 - pronume personal, pronume personal, adjectiv pronominal demonstrativ, adjectiv pronominal posesiv;
 - pronume personal, pronume personal, articol demonstrativ-adjectival, pronume posesiv.
- 25.** Primul adverb din secvența: *Și, de atunci și până astăzi, lucrurile au rămas la fel...* este corect analizat în varianta de răspuns:
- adverb de loc, complement circumstanțial de loc;
 - adverb de timp, complement circumstanțial de timp;
 - adverb de mod, complement circumstanțial de mod;
 - adverb de timp, atribut.
- 26.** Ultimul paragraf din textul **B** sugerează ideea că:
- trecerea timpului nu poate fi percepută în momentul desfășurării unor acțiuni;
 - amintirile unui om se formează în raport cu prezentul;
 - sucesiunea unor evenimente nu este semnificativă decât în raport cu un moment prezent;
 - legătura dintre prezent și trecut este foarte importantă pentru înțelegerea unor evenimente.

- 27.** Primele două figuri de stil care apar în secvența: *În sticlă nu-i, în ceasul cu nisip/Ce curge lin și sec aceeași oră.* sunt:
- personificarea și epitetul;
 - enumerația și epitetul;
 - comparația și enumerația;
 - repetiția și epitetul.

IV. EXCELENȚĂ

- 28.** Ultimele trei versuri din textul C sugerează:
- oprirea timpului în fața morții;
 - trecerea implacabilă a timpului și efectul ei asupra omului;
 - schimbarea omului sub influența timpului;
 - moartea spirituală a omului în procesul îmbătrânirii.
- 29.** Atmosfera creată de autor în textul C este:
- misterioasă;
 - realistă;
 - melancolică;
 - înfricoșătoare.
- 30.** Următoarea afirmație este corectă:
- în textul A, apar numeroase imagini artistice;
 - în textele B și C apar imagini artistice și figuri de stil;
 - în textul A apar moduri de expunere specifice operelor literare;
 - în cele trei texte apar caracteristici ale operelor literare.

GRILA DE NOTARE

Item	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Rezultat	a	b	b	d	b	c	c	d	d	a	b	a	d	b	b

Item	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Rezultat	c	b	a	d	a	a	c	d	b	b	a	b	b	c	b